

Su Konkurencija po Lietuvą
seminarų apie konkurenciją ciklas

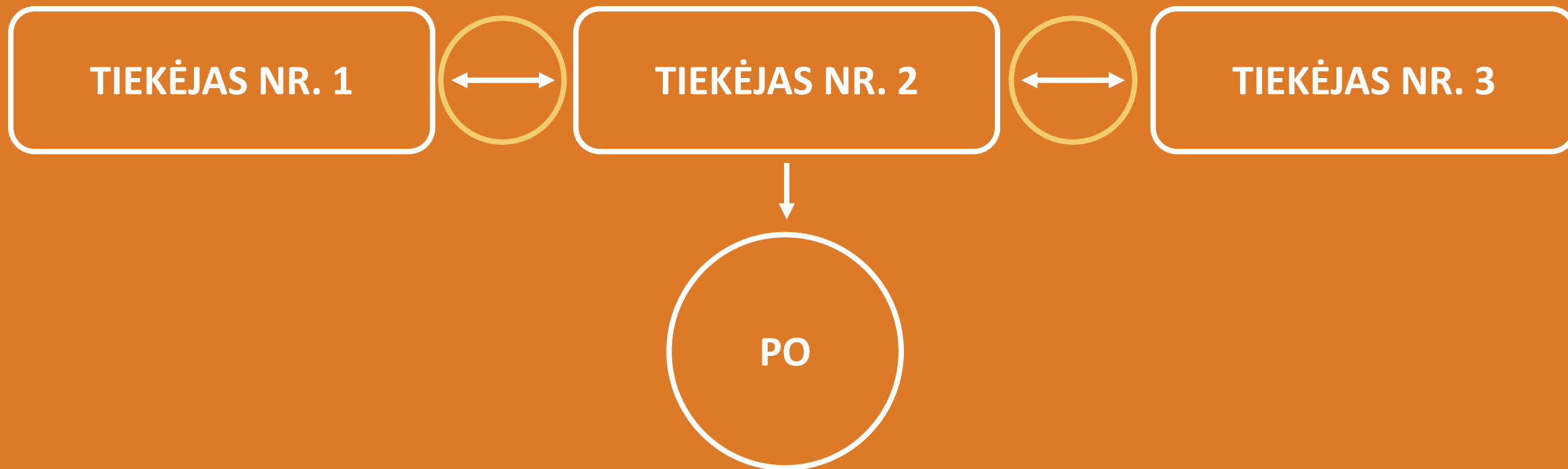
Karteliai viešuosiuose pirkimuose: kaip nepažeisti ir netapti pažeidimo auka?

Dina Lurje
Tarybos narė

A blurred background image of a business meeting. Several people in light blue shirts are gathered around a table, looking at documents and a tablet. The documents feature various data visualizations, including bar charts and pie charts. The overall scene is dimly lit with a blue color cast.

KONKURENCINGI VIEŠIEJI PIRKIMAI

KAŲ REGULIUOJA KONKURENCIJOS TEISĖ?

Kodėl svarbu nepažeisti?

- Baudos iki **10%** įmonės bendrųjų metinių **pajamų**

Lietuvos praktika

- Maxima/Mantinga (perpardavimo kainų fiksavimas) – 13,6 ir 2,1 mln. EUR
- Forum Cinemas (kainų fiksavimas) – daugiau nei 1,3 mln. EUR
- Ortopedų kartelis (kainų fiksavimas, rinkos pasidalinimas) – 900 tūkst. EUR
- Notarų rūmai (kainų fiksavimas, ~130 000 Eur)

Lietuvos praktika (pasiūlymų derinimas VP)

- PST/Irdaiva – 8,5 ir 3,7 mln. EUR
- Ecoservice/Ekoaplinka/Marijampolės švara – daugiau nei 650 000 EUR.
- Autoūkis/Autodina/Moller Auto – daugiau nei 460 000 EUR.
- Rovaltra/Žagarės inžinerija – daugiau nei 100 000 EUR.

Kodėl svarbu nepažeisti?

Vadovui gali būti apribojama teisė nuo 3 iki 5 metų eiti vadovaujamas pareigas + iki 14 481 EUR bauda

Diskvalifikavimas iš viešųjų pirkimų

Kitos neigiamos teisinės ir socialinės pasekmės:

- Sutarčių negaliojimas
- Pašalinimas iš viešųjų pirkimų
- Pareiga atlyginti nuostolius
- Atsitraukimas nuo tiesioginio darbo tyrimo metu

Ką reikia žinoti?

Draudimo apimtis

Visi susitarimai

tarp ūkio subjektų

kurie riboja konkurenciją

**KONKURENTAI AR
BIČIULIAI?**

**PIRKĖJAS-PARDAVĖJAS
AR KONKURENTAI?**

**KONSORCIUMO
DALYVIAI AR
KONKURENTAI?**

**JUNGTINĖS VEIKLOS
PARTNERIAI**

Pagalba draugams? Pirkėjas-pardavėjas?

- Viešasis pirkimas komunalinėms paslaugoms pirkti.
- Dalyvauja trys ūkio subjektai. Įmonė B paprašo įmonės A pagalbos reikiamiems dokumentams paruošti, papildomas įrangos.
- Įmonė A padeda, nes palaiko gerus ryšius su įmone B, nelaiko jos konkurente, veikia – geru draugu.

ATLIEKŲ TVARKYMO BYLA

- **Paslaugos:** mišrių komunalinių atliekų surinkimo Marijampolės regiono teritorijoje
- **Kartelio dalyviai:** 3
- **Jrodymai:** laimėtojas rengė pirkimo dokumentus ir sau, ir konkurentams (tarpusavio susirašinėjimas el. laiškais)
- **Pažeidimo pobūdis:** pasiūlymų derinimas
- **Baudos:** daugiau nei 650 000 EUR

Pagalba draugams?

D. S., UAB „A“ vykdomoji direktorė nurodė bendravusi su minėtais asmenimis Pirkimo klausimais, t. y. „[j]ei UAB „B“ kreipėsi į mus neturėdami patirties, kodėl man jiems nepadėti, jei matau, kad galime uždirbti. Aš jo nelaikiau kažkokiu konkurentu, kad negalėtume keistis informacija, bendrauti.“

Pagalba perkančiajai organizacijai?

- Viešasis pirkimas automobilių nuomos paslaugoms pirkti.
- Ūkio subjektas ruošiasi dalyvauti. Kad pirkimas įvyktų, reikia 3 dalyvių.
- Įmonė A siekia dalyvauti konkurse, tačiau abejoja, ar atsiras norinčių dalyvauti konkurse, todėl pasiūlo kitoms dviem bendrovės dalyvauti konkurse ir padėti parengti pasiūlymus.

AUTOMOBILIŲ NUOMOS BYLA

- **Prekės/paslaugos:** automobiliai ir jų nuoma
- **Kartelio dalyviai:** 3
- **Pažeidimo pobūdis:** palaikančių pasiūlymo pateikimas, kad įvyktų viešasis pirkimas (6 kartelio epizodai)
- **Įrodymai:** UAB „Autodina“ ir UAB „Moller Auto“ savo komercinius pasiūlymus siūsdavo per tame pačiame konkurse dalyvaujantį konkurentą – UAB „Autoūkis“
- **LVAT išaiškinimas:** viešojo pirkimo tinkamas organizavimas – ne ūkio subjektų, o perkančiosios organizacijos reikalas
- **Baudos:** po teismų proceso – daugiau nei 300 000 EUR

Kiti argumentai

- „Bet pasiūlėme rinkos kainą...”
- „Nelaimėjome viešojo pirkimo...” / „Pasiūlėme mažiausią kainą...”
- „Nenorėjome pažeisti įstatymo...”
- „Neįgyvendinome susitarimo...”
- „Jei tik kas būtų pasakęs, kad Konkurencijos įstatymas tą draudžia...”

The image shows two men in dark suits shaking hands in a high-rise office. They are standing on a floor with a highly reflective surface that mirrors the city skyline and the men themselves. The background is a panoramic view of a city at night, with numerous skyscrapers and lights. The overall atmosphere is professional and high-stakes.

**RIZIKOS DALYVAUJANT
VIEŠUOSIUOSE PIRKIMUOSE:
JUNGTINĖ VEIKLA / SUBRANGA**

Jungtinė veikla ar subranga neturi būti naudojama kaip kartelio priedanga!

JUNGTINĖ VEIKLA GALIMA, JEIGU

- Tiekėjai nėra konkurentai (skirtingos paslaugos)
- Tiekėjas objektyviai negali pateikti pasiūlymo vienas + ribotas informacijos atskleidimas
- Tiekėjai yra vienos įmonių grupės nariai

REALI GALIMYBĖ DALYVAUTI ATSKIRAI

- Kvalifaciniai reikalavimai
- Pajėgumai, turimi resursai
- Ankstesnė patirtis
- Kitos konkrečios situacijos aplinkybės

Kiti susitarimai tarp konkurentų

Dėl kainų ar kitų sąlygų

Dėl rinkų pasidalijimo, gamybos kiekių

Keitimasis jautria informacija

Kaip išvengti rizikos teikiant bendrą pasiūlymą

Rekomenduojama	Draudžiama
Apriboti informacijos apimtį	Bendrauti apie ateities planus
Apriboti informacijos prieigą	Atskleisti jautrią informaciją
Bendradarbiauti tik tiek, kiek susiję su teikiamu bendru pasiūlymu	

Tai, kad sudaryti jungtinės veiklos sutartį skatina viešojo administravimo subjektas neatleidžia nuo atsakomybės

KĄ DARYTI, JEI ŹTARIATE KARTELŹ?

KĄ DARYTI NUSTAČIUS ĮTARTINUS POŽYMIUS?

- **NEAPTARINĖKITE** savo įtarimų
- **SAUGOKITE** visą susijusią informaciją
- **NEDELSIANT SUSISIEKITE** su Konkurencijos taryba
 - praneskmums@kt.gov.lt, tel. 260 8897

A black and white photograph showing the lower legs and feet of two individuals in dark suits and black shoes. They are standing on a paved surface, possibly a sidewalk or a road. The background is slightly out of focus, showing a concrete curb and a road surface.

KĄ DARYTI, JEI ESATE KARTELIO DALYVIS?

ATLEIDIMO NUO BAUDŲ PROGRAMA

Bendrovė, kuri pirma prisipažįsta apie dalyvavimą konkurenciją ribojančiame susitarime, išvengia:

- baudos;
- bendrovės vadovo atsakomybės;
- diskvalifikavimo iš viešųjų pirkimų;
- kitų su nevaldoma reputacine rizika susijusių pasekmių.

ATLEIDIMAS NUO BAUDOS – KAIP?

- Pirmas pateikia visą jam žinomą informaciją
- KT nėra pradėjusi tyrimo
- Nėra susitarimo iniciatorius

Konkurencijos įstatymo 38 straipsnis

2008 02 28 Draudžiamų susitarimų dalyvių atleidimo nuo baudų ir jų sumažinimo taisyklės

KODĒL PRISIPIAŽINO KITI?

- Konkurencijas institūcijas atliekamas tyrimas konkrēto ar paralelino rinoke
- Ņmonēs teisisnis patikrinimis Ņsigijimo metu
- Nepatenkinti darbuotojai, grasinantys „Ņduoti“ bendrovē
- Konkurentai ar klientai gralina apskūsti veiksmy Konkurencijos tarybai

A person wearing a light blue button-down shirt is shown from the chest down, sitting at a desk. They are holding a dark pen in their right hand and writing on a white document. Their left hand is resting on the desk near the document. The background is slightly blurred, showing what appears to be an office setting. The overall lighting is soft and professional.

PRANEŠTI MUMS PAPRASTA!

praneskmums@kt.gov.lt, tel. 8 5 212 8879

Su Konkurencija po Lietuvą
seminarų apie konkurenciją ciklas

KARTELIAI VIEŠUOSIUOSE PIRKIMUOSE: KAIP NEPAŽEISTI IR NETAPTI PAŽEIDIMO AUKA?

DINA LURJE, KONKURENCIJOS TARYBOS NARĖ